

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kulturnämnden

Datum:
2025-02-17

Diarienummer:
KTN-2025-00031

Handläggare:
Anna Röst

Samrådsyttrande över detaljplan för del av Hamnplan

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** till plan- och byggnadsnämnden avge upprättat samrådsyttrande över detaljplan för del av Hamnplan

Ärendet

Kulturnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för del av Hamnplan i samrådsskede 24 januari–14 februari 2025. Begäran om anstånd har beviljats med nytt sista svarsdatum 21 mars 2025.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en likriktarstation i nordöstra delen av Hamnplan, för att strömförsörja en del av den planerade spårvägen. Syftet är också att möjliggöra en mindre komplementbyggnad för torgets publika funktioner.

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen Uppsala konst och kulturarv inom kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

Föredragning

Planområdet är ca 180 m² stort och beläget på Hamnplan där Östra Ågatan möter Hamnesplanaden, ca 550 meter från Uppsala centralstation. Hamnplan är en del av Södra åstråket och är planerat att få en torgliknande karaktär med publika funktioner.

I tjänsteskrivelsen sammanfattas detaljplanens huvuddrag. Handlingarna plankarta och planbeskrivning är bilagda tjänsteskrivelsen. För mer information om detaljplanen hänvisas till denna webbsida: www.uppsala.se/bygga-och-bo/samhallsbyggnad-och-

planering/detaljplaner-program-och-omradesbestämmelser/hitta-detaljplaner-och-omradesbestämmelser/2024/del-av-hamnplan/#samrad

Planförslaget

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en likriktarstation som är 11 x 5 meter stor i plan, 3,5 m hög sett från Fyrisån och 2 meter hög sedd från Östra Ågatan. Valet av Hamnplan för likriktarstationen är baserat på att den behöver ligga i anslutning till spårvägssträckningen mellan Uppsala centralstation och Munkgatan. En mindre komplementbyggnad som också ingår i planen är avsedd att inrymma någon funktion som stöder torget som offentlig plats (kiosk, offentlig toalett, förvaring av utrustning för torgaktiviteter eller liknande).

Planområdet är beläget i nordöstra delen av Hamnplan, mittemot Stadsträdgården på östra sidan Fyrisån. Idag är markanvändningen parkeringsplats. Enligt Planprogram för Södra åstråket (2015) är visionen att området längs Fyrisåns östra sida ska utvecklas som ett kajstråk.

Kulturarv i anslutning till planområdet

Nordväst om planområdet ligger Tullhuset från 1934, ritat av Gunnar Leche, vilket är försett med rivningsförbud. Längs med Östra Ågatan, i anslutning till planområdet ligger flerbostadshus byggda på 1980-talet, ritade av Gösta Wikforss.

Planområdet är beläget inom riksintresset för kulturmiljö Uppsala stad (C40). Riksintressets motiv är stadens starka prägning av centralmakten, kyrkan och lärdomsinstitutioner från medeltiden till idag.

Kulturarv i planförslaget

Planen medför nya byggnadsvolymer i årummet, i nära anslutning till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. I planförslaget anges att likriktarstationen, för att ta så lite yta i anspråk som möjligt, ska placeras mot muren mot Östra Ågatan. Nockhöjden begränsas till 2 meter från gaturummet och 3,5 meter från Hamnplan. Då byggnadshöjden är låg kommer Tullhuset fortsatt att vara den dominerande byggnaden i området.

I planbeskrivningen finns hänvisning till Uppsalas arkitekturpolicy (2017), och här anges bland annat att fasaderna ska gestaltas med omsorg för material, form och färg. Gestaltningen bör förhålla sig till och samspela med det befintliga Tullhuset. Dock finns inga regleringar i plankartan om material, form eller färg.

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningens bedömning

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen ser positivt på att det ut kulturarvsperspektiv värdefulla Tullhuset vid planens genomförande fortsatt kommer att vara den visuellt dominerande byggnaden vid Hamnplan.

Likaledes positivt är att planbeskrivningen tydligt tar ställning för en varsamt anpassad gestaltning av de nya byggnadsvolymer. Dock menar förvaltningen att likriktarstationens volym och placering i den känsliga kulturmiljön i det publika årummet ställer särskilt höga krav på att säkerställa en god gestaltning som tillför arkitektonisk och konstnärlig kvalitet till det framtida torget.

Förvaltningen bedömer därför att det vore önskvärt att i det fortsatta planarbetet, inför granskning, undersöka hur en tydligare reglering av gestaltningen kan formuleras för att uppnå de goda ambitionerna i planbeskrivningen. Kulturförvaltningen kommer att undersöka möjligheten att arbeta med konstnärlig gestaltning på likriktarstationen, eftersom Hamnplan, som en del av Green line, kommer att utredas för konst.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 10 februari 2025
- Bilaga 1, Förslag till samrådsyttrande över detaljplan för del av Hamnplan
- Bilaga 2, Plankarta
- Bilaga 3, Planbeskrivning

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kulturnämnden
YttrandePlan- och byggnadsnämnden
Ert diarienummer: PBN 2024-002888

Samrådsyttrande över detaljplan för del av Hamnplan

Kulturnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på detaljplan för del av Hamnplan i samrådsskede 24 januari–14 februari 2025. Begäran om anstånd har beviljats med nytt sista svarsdatum 21 mars 2025.

Kulturnämnden ser positivt på att det ur kulturarvsperspektiv värdefulla Tullhuset fortsatt vid planens genomförande kommer att vara den visuellt dominerande byggnaden vid Hamnplan.

Det är också positivt att planbeskrivningen tydligt tar ställning för en varsamt anpassad gestaltning av de nya byggnadsvolymerna. Den känsliga kulturmiljön i det publika årummet ställer särskilt höga krav på att säkerställa en god gestaltning som tillför arkitektonisk och konstnärlig kvalitet till det framtida torget.

Kulturnämnden bedömer därför att det vore önskvärt att i det fortsatta planarbetet, inför granskning, undersöka hur en tydligare reglering av gestaltningen kan formuleras för att uppnå de goda ambitionerna i planbeskrivningen. Kulturnämnden kommer att undersöka möjligheten att arbeta med konstnärlig gestaltning på likriktarstationen, detta eftersom Hamnplan, som en del av Green line, kommer att utredas för konst.

Kulturnämnden

Linda Eskilsson
Ordförande

Anna Eriksson
Nämndsekreterare